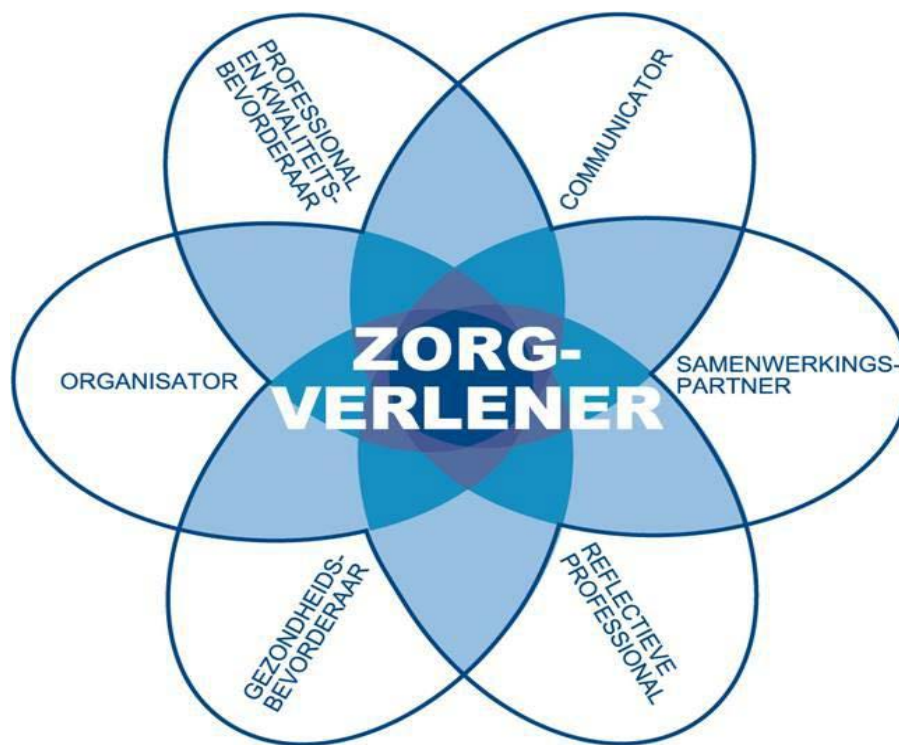

CanMEDS-rollen PraktijkLeren 3

COMPETENTIEGEBIEDEN
VERPLEEGKUNDIGE IN CANMEDS

Profiel praktijkleren periode 3

In PL 3 handelt de student steeds meer volgens eigen visie en inzicht en geeft daarmee eigen kleur aan het handelen, die hij kan onderbouwen en verantwoorden. Vanuit het geleerde in de ene situatie kan hij zijn kennis en vaardigheden ook in andere situaties toepassen (transfer). Door gerichte vragen, die de student vooraf stelt, kan hij nog extra informatie verzamelen over hoe in bepaalde situaties te handelen.

De mate van zelfstandigheid van de student hangt af van de complexiteit van de context en taak.

In laag complexe situaties mag een hoge zelfstandigheid verwacht worden. In gemiddeld complexe situaties een gemiddelde mate van zelfstandigheid. En in hoog complexe situaties een lage mate van zelfstandigheid.

Complexiteit

Voor de beschrijving van laag en gemiddeld complexe situaties zie respectievelijk de profielen van PL 1 en 2.

We spreken van hoog complex bij wisselende, nieuwe, niet transparante, multidisciplinaire situaties met een diversiteit aan onbekende opdrachten. Het hoog complexe niveau vraagt om nieuwe kennis en vaardigheden eigen te maken. Er is geen standaard aanpak mogelijk, nieuwe procedures moeten worden toegepast of bedacht. Er zijn veel partijen betrokken, waar veel interactie mee vereist is.

Begeleiding

De begeleider biedt tussentijds of op afstand of afroep begeleiding en zet de student aan het denken over alternatieven voor het handelen. De student kan door te reflecteren samen met de begeleider zijn handelen en de effecten daarvan bepalen. Dit heeft een sterk lerend en sturend karakter voor toekomstig handelen.

Bij een hoge mate van zelfstandigheid in laag complexe situaties vindt de begeleiding over het algemeen achteraf plaats d.m.v. reflectie, waardoor de student leert de gemaakte keuzen te verantwoorden.

Zorgverlener

Als zorgverlener is de verpleegkundige gericht op het versterken van het zelfmanagement van mensen in hun sociale context, waar mogelijk.

Verplegen omvat: het vaststellen van de behoefte aan verpleegkundige zorg door middel van klinisch redeneren; therapeutische interventies en persoonlijke verzorging; informatievoorziening, educatie, advies en voorspraak; lichamelijke, emotionele en geestelijke ondersteuning.

klinisch redeneren is het continue proces van gegevensverzameling en analyse gericht op de vragen en problemen van de patiënt. In dit proces richt de verpleegkundige zich op risico inschatting, vroeg signalering, probleemherkenning, interventie en monitoring. Omdat ieder mens anders reageert op (dreigende) ziekte en behandeling, zowel lichamelijk, psychisch, functioneel als sociaal, maakt de verpleegkundige gebruik van een veelheid aan informatie. Allereerst informatie van de persoon zelf, van zijn omgeving en van andere zorgverleners. Dit kan mondelinge informatie zijn, informatie uit observaties en lichamelijk onderzoek, en uit overdrachten en dossiers. De problemen van patiënten, zoals verpleegkundigen die in alle contexten tegenkomen, betreffen vier gebieden van het menselijk functioneren: het lichamelijke, het psychische, het functionele en het sociale. Naast deze 'generieke' problemen zijn er altijd ook specifieke.

Competentie:

De verpleegkundige stelt op basis van klinisch redeneren de behoefte aan verpleegkundige zorg vast op lichamelijk, psychisch, functioneel en sociaal gebied, indiceert en verleent deze zorg in complexe situaties, volgens het verpleegkundig proces, op basis van evidence based practice.

Gedragscriteria PL3:

- Je doorloopt de stappen van klinische redeneren bij een zorgvrager met multi-diagnostiek.
- Je verklaart de samenhang in de verschijnselen van deze zorgvrager en geeft op basis hiervan invulling aan het verpleegkundig proces.
- Je past de methodiek van het verpleegkundig proces toe bij een zorgvrager met multi-diagnostiek en onderbouwt dit vanuit verschillende bronnen van evidence.

Competentie:

De verpleegkundige versterkt (zo ver als mogelijk) het zelfmanagement van mensen in hun sociale context. Ze richt zich daarbij op gezamenlijke besluitvorming met de zorgvrager en diens naasten en houdt hierbij rekening met de diversiteit in persoonlijke eigenschappen, etnische, culturele en levensbeschouwelijke achtergronden en ideologische overtuigingen.

Gedragscriteria PL3:

- Je kan de zorgvrager ondersteunen met behulp van de principes van zelfmanagement in het realiseren of handhaven van een zo groot mogelijke autonomie in het dagelijks functioneren.
- Je past gespreksvaardigheden toe die bijdragen aan een gezamenlijke besluitvorming met de zorgvrager en diens naasten.

Competentie:

De verpleegkundige indiceert en voert verpleegtechnische (voorbehouden) handelingen uit op basis van zelfstandige bevoegdheid of functionele zelfstandigheid zoals beschreven in de wet BIG.

Gedragscriteria PL3:

- Je kan een juiste inschatting maken van de complexiteit van zorg en op basis hiervan de verpleegkundige zorg organiseren.
- Je voert risicovolle- en voorbehouden handelingen uit waarbij je beargumenteerd wanneer en waarom je afwijkt van een protocol.

Communicator

Patiënten hebben regie over en verantwoordelijkheid voor hun eigen leven en gezondheid, binnen de mogelijkheden en omstandigheden van elk individu afzonderlijk. Van de verpleegkundige vraagt dit een goed inschattingsvermogen van de informatiebehoefte die de patiënt heeft. Zij houdt in de communicatie rekening met persoonlijke factoren van de patiënt en diens naasten, zoals leeftijd, etnisch/culturele achtergrond, taalbeheersing, kennis en begripsniveau, emotie, coping stijl en draagkracht. Het gaat om communiceren 'op maat', met een groot inlevingsvermogen en op een open en respectvolle manier. De verpleegkundige is zich bewust van de impact van haar verbale en non-verbale communicatie. Ze verifieert de uitkomsten van haar communicatie bij de patiënt en diens naasten. De communicatie met patiënten die zich verbaal of non-verbaal niet goed kunnen uiten is complex en vraagt bijzondere aandacht. Het moeilijk kunnen interpreteren van zorgvragen door een gebrek aan verificatiemogelijkheden bij de patiënt kan leiden tot extra complicaties. De verpleegkundige heeft ook te maken met mondige patiënten, die zich van te voren uitgebreid hebben geïnformeerd (vaak via internet). Samen met de patiënt gaat de verpleegkundige na welke informatie betrouwbaar en van toepassing is en welke niet. Technologische mogelijkheden maken het de verpleegkundige mogelijk om niet alleen face-to-face, maar ook op afstand te communiceren met patiënten. ICT is ondersteunend aan het persoonlijk contact, vervangt dat niet. De verpleegkundige is actief en vaardig op internet en gebruikt sociale media op integere en professionele wijze.

Competentie:

De verpleegkundige communiceert op persoonsgerichte en professionele wijze met de zorgvrager en diens informele netwerk, waarbij voor optimale informatie-uitwisseling wordt gezorgd.

Gedragscriteria PL3:

- Je herkent non-verbale communicatie en emoties bij de zorgvrager en bent in staat om hier op een professionele manier mee om te gaan.
- Je kunt knelpunten in de communicatie herkennen en omgaan met moeilijke situaties.
- Je kunt digitale vaardigheden en beschikbare ICT-mogelijkheden inzetten ter ondersteuning van de professionele en persoonsgerichte communicatie.

Samenwerkingspartner

De verpleegkundige handelt vanuit haar eigen deskundigheid en werkt op basis van gelijkwaardigheid samen met de patiënt en zijn naasten, eigen en andere disciplines, en met leidinggevenden. Zij deelt kennis en informatie, is gericht op samenwerking en overdracht in de keten. Dat vergt permanente onderlinge afstemming, om te voorkomen dat de zorg gefragmenteerd raakt. Zij geeft in samenwerking vorm aan het ontwikkelen van beleid met betrekking tot de individuele patiëntenzorg over de grenzen van de individuele zorgorganisatie. Zij doet dit vanuit het perspectief van de continuïteit van de zorg voor het individu. De verpleegkundige werkt daarnaast over de grenzen van gezondheidszorgorganisaties heen, met onder meer woningbouwverenigingen, politie, ouderensoos, wijkcentra, kerken en moskeeën, buurtregisseurs, scholen, kinderdagverblijven, kunstenaars. Via deze samenwerking spoort zij ook mensen die zorg mijden op en mensen met (dreigende) gezondheidsproblemen. De verpleegkundige in de wijk/buurt bereikt iedereen die zorg behoeft, niet alleen op indicatie. De verpleegkundige is vanuit het perspectief van de ondersteuning van het zelfmanagement in eerste termijn gericht op de samenwerking met de patiënt en diens naasten. Zij is zich bewust van het belang van deze relatie als basisvoorwaarde voor de verpleegkundige zorgverlening. De verpleegkundige ondersteunt en begeleidt de mantelzorg of (waar mantelzorg ontbreekt) het sociale netwerk. In het kader van de samenwerking legt de verpleegkundige de informatie, die nodig is om de juiste zorg te kunnen geven, schriftelijk of digitaal vast en houdt een adequate statusvoering bij. Draagt de zorg ook mondeling over naar collega's van eigen en andere disciplines.

Competentie:

De verpleegkundige gaat een vertrouwensrelatie aan, werkt effectief samen vanuit het principe van gezamenlijke besluitvorming met de zorgvrager en diens naasten en ondersteunt hen in het zelfmanagement.

Gedragscriteria PL3:

- Je houdt rekening met waarden, normen, wensen en gewoonten, gevoelens en persoonlijke omstandigheden en mogelijkheden van de zorgvrager en diens naasten.
- Je kunt de verschillende fasen binnen het gezamenlijke besluitvormingsproces hanteren en daarbij passende gesprekstechnieken toepassen.
- Je kunt regie voeren over het zorgproces, waarbij je de belangen van de zorgvrager en diens naasten behartigt.

Competentie:

De verpleegkundige werkt zowel binnen als buiten de eigen organisatie samen met andere beroepsbeoefenaren of instanties waarin zij als autonome professional haar bijdrage levert aan de kwaliteit en continuïteit van zorg.

Gedragscriteria PL3:

- Je kunt zowel op individueel niveau als op groepsniveau je eigen mening afwegen, onderbouwen en naar voren brengen.
- Je kunt in het samenwerkingsproces rekening houden met verschillende perspectieven en belangen, van collega's, zorgvragers, diens naasten en andere professionals binnen en buiten de instelling.
- Je kunt efficiënt en effectief verslagleggen, overleggen en overdragen en brengt collega's en andere betrokken hulpverleners op de hoogte van de uitkomsten van (multidisciplinair) overleg.

De reflectieve EBP professional

Het handelen van de verpleegkundige in de praktijk wordt in toenemende mate ondersteund door resultaten vanuit onderzoek. De verpleegkundige streeft naar het toepassen van instrumenten en interventies waarvan de doeltreffendheid en doelmatigheid aannemelijk zijn. Zij neemt kennis van resultaten van wetenschappelijk onderzoek en past die waar mogelijk toe in de beroepspraktijk. Zij participeert in onderzoek van specialisten en onderzoekers (verpleegkundig, medisch, psychosociaal en/of paramedisch). De verpleegkundige werkt permanent aan de ontwikkeling van haar deskundigheid en levert een bijdrage aan die van collega's. De verpleegkundige leert via formele leertrajecten, én dagelijks op de werkplek. Bijvoorbeeld door casusbesprekingen, intervisie, klinische lessen en intercollegiale toetsing. Een leven lang leren is een constante in haar loopbaan. Zij is transparant over haar persoonlijke en professionele ontwikkeling. Zij houdt dit bij (in kwaliteitsregister, portfolio).

De verpleegkundige coacht (aankomend) verpleegkundigen en fungeert als rolmodel. Zij signaleert tekorten aan kennis in de beroepspraktijk en onderneemt dan actie. De verpleegkundige heeft een reflectieve beroepshouding, dat wil zeggen dat zij de keuzen die zij maakt en de beslissingen die zij neemt zorgvuldig overdenkt: inhoudelijk, procesmatig en moreel/ethisch. De medische mogelijkheden zijn groot; er wordt vroeg ingegrepen en lang doorbehandeld. De verpleegkundige speelt een grote rol in het vinden van antwoorden op ethische vragen die dit oproept: hoe verhoudt (door) behandelen zich tot de kwaliteit van leven? Verpleegkundigen zijn zich bewust van het feit dat alle keuzen in de zorg niet los gezien kunnen worden van een moreel ethische context. Zij is zich bewust van haar eigen morele kader van waaruit zij handelt en de impact die dat heeft op de zorgverlening.

Competentie:

De verpleegkundige handelt vanuit een continu aanwezig onderzoekend vermogen leidend tot reflectie, evidence based practice (EBP) en innovatie van de beroepspraktijk.

Gedragscriteria PL3:

- Je bent in staat gevonden onderzoek artikelen te begrijpen en te beoordelen.
- Je verantwoordt je verpleegkundig handelen met behulp van evidence based practice.
- Je integreert de stappen van EBP en de empirische cyclus in de praktijk.
- Je onderzoekt op welke wijze ontwikkelingen in je huidige werkzaamheden te integreren zijn.
- Je kent de verschillende fase van een implementatietraject.

Competentie:

De verpleegkundige werkt permanent aan de bevordering en ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, haar eigen deskundigheid en die van haar directe (toekomstige) collega's door voortdurend actief (verschillende vormen van) kennis te zoeken en te delen en, indien van toepassing, in praktijkgericht onderzoek te participeren.

Gedragscriteria PL3:

- Je analyseert de informatiebehoefte van collega's en vult ontbrekende informatie aan.
- Je levert een bijdrage aan de professionalisering van het verpleegkundig beroep.
- Je doet verbetervoorstellen gebaseerd op evidence based ontwikkelingen en inzichten.
- Je faciliteert anderen in de ontwikkeling en creëert een stimulerende leeromgeving.
- Je doet actief aan kennisoverdracht door eigen kennis en ervaring te delen en medestudenten en andere collega's te motiveren hun expertise in te brengen en dit te combineren.

Competentie:

De verpleegkundige reflecteert voortdurend en methodisch op haar eigen handelen in de samenwerking met de zorgvrager en andere zorgverleners en betreft hierbij inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van haar keuzes en beslissingen.

Gedragscriteria PL3:

- Je geeft en beargumenteert je eigen standpunt bij ethische vragen en zingevingsvraagstukken.
- Je ontwikkelt je eigen authentieke visie op wat je als goed verplegen bestempelt.
- Je kunt de beroepscode en de beroepswaarden uitdragen door deze te vertalen naar concreet gedrag.
- Je kunt aantonen dat je professionele waarden en normen, in je handelen in de praktijk, integreert.
- Je bent in staat om zelfbewust, methodisch en kritisch te reflecteren op je persoonlijke en professionele ontwikkeling en toont daarbij zelfregulerend vermogen.

Gezondheidsbevorderaar

De verpleegkundige beweegt zich in een maatschappij en zorgsector, waarin het denken in termen van zorg en ziekte verschuift naar denken in gedrag en gezondheid. De verpleegkundige draagt bij aan het bevorderen van gezondheid van mensen door het ondersteunen van hun zelfmanagement. Waar mogelijk betreft de verpleegkundige de naasten en/of mantelzorg actief, waar mantelzorg ontbreekt legt zij contact met of initieert zij een sociaal netwerk rondom de patiënt. Zij houdt daarbij rekening met de fysieke (leef)omgeving, sociale relaties, cultuur en leefstijl. Daarnaast richt zij zich op de omgeving van de patiënt, op groepen patiënten en op andere professionals of instanties, of gemeenten.

De verpleegkundige benadert mensen met hoge risico's op gezondheidsproblemen actief. Zij beïnvloedt de leefstijl en gezond gedrag van burgers en patiënten, in de context waarin zij werkt.

Competentie:

De verpleegkundige bevordert de gezondheid van de zorgvrager of groepen zorgvragers door het organiseren en toepassen van passende vormen van preventie die zich ook richten op het bevorderen van het zelfmanagement en het gebruik van eigen netwerk van de patiënt.

Gedragscriteria PL3:

- Je kunt het gedrag analyseren wat ten grondslag ligt aan de risicovolle leefstijl.
- Je kunt de zorgvrager ondersteunen bij gedragsverandering.
- Je kunt gezondheid bevorderende interventies uitvoeren.

Organisator

De verpleegkundige werkt als professional in verschillende sectoren van de zorg. Zij is ondernemend en initiatiefrijk, werkzaam in grote organisaties of in zelfsturende, kleinschalige teams, of als zelfstandig beroepsbeoefenaar. Binnen de verschillende contexten overziet en begrijpt zij de financieel economische en bedrijfsmatige belangen die bij de patiëntenzorg spelen. Zij voelt zich medeverantwoordelijk voor het betaalbaar houden van de gezondheidszorg. Zij gaat op verantwoorde wijze met materialen en middelen om. Zij neemt beslissingen in het dagelijks werk over taken, beleid (prioritering) en middelen voor de individuele patiëntenzorg.

De verpleegkundige heeft een coördinerende rol rond de patiënt of groepen patiënten: tussen disciplines en 24 uur per dag, 7 dagen per week. Zij houdt alle ontwikkelingen rondom de patiënt bij en zoekt samen met hem of haar naar oplossingen. Daarmee wordt fragmentatie van zorg voorkomen, de complexiteit goed ingeschat en de juiste professional ingeschakeld. Zij heeft ook invloed op indicering van de zorg. De organisatie en coördinatie van de zorg is niet denkbaar zonder de mogelijkheden van ICT. De verpleegkundige past de nieuwste informatie- en communicatietechnologieën toe, biedt zorg op afstand (eHealth) als aanvulling op het persoonlijk contact met de patiënt. De verpleegkundige neemt verantwoordelijkheid naar de organisatie waarin of waarmee zij werkt. Ze bewaakt de patiëntveiligheid, meldt fouten en incidenten, signaleert en rapporteert mogelijkheden tot verbetering van de zorgverlening. De verpleegkundige speelt een actieve rol bij het inrichten van een aantrekkelijke werkomgeving.

Competentie:

De verpleegkundige toont leiderschap in het verpleegkundig handelen en in de samenwerking met anderen en weegt de verschillende belangen waarbij het belang van de zorgvrager voorop staat.

Gedragscriteria PL3:

- Je bent in staat om de hulpvraag van de zorgvrager over te brengen naar andere disciplines en instanties.
- Je behartigt belangen voor de zorgvrager en houdt hierbij rekening met het verpleegkundig belang en het belang van de organisatie.

Competentie:

De verpleegkundige plant en coördineert de zorg rondom de zorgvrager/groep zorgvragers.

Gedragscriteria PL3:

- Je werkt samen en stemt zorg af met andere disciplines.
- Je coördineert zorg in een verpleegsituatie en signaleert verbeterpunten.

Competentie:

De verpleegkundige neemt verantwoordelijkheid voor de veiligheid van zorgvragers en medewerkers binnen de organisatie.

Gedragscriteria PL3:

- Je overziet de consequenties van je eigen handelen en dat van de zorgvrager of diens naasten in relatie tot het ontstaan van onveilige situaties.

De professional en kwaliteitsbevorderaar

De verpleegkundige levert zorg passend binnen de geldende wet- en regelgeving. De verpleegkundige monitort, meet en screent haar zorg systematisch, met het oog op kwaliteitsverbetering. Waar mogelijk werkt de verpleegkundige evidence based, en volgt kritisch wat werkt. Zij monitort resultaten, zowel op het niveau van individuele zorgverlening als op het niveau van de eenheid waarin zij werkt, en stuurt waar nodig bij. Zij kan afwegingen maken tussen prijs en kwaliteit, om kostenbewust te werk te gaan. Zij levert een bijdrage aan kwaliteitssystemen binnen de organisatie. Veel zorg is geprotocolleerd en gestandaardiseerd. De verpleegkundige is betrokken bij het lokaal toepasbaar maken en uitvoeren van standaarden. signaleert het ontbreken van standaarden en protocollen op relevante gebieden en brengt dit onder de aandacht van de eigen organisatie en van de beroepsvereniging van verpleegkundigen. Als lid van de beroepsgroep/beroepsorganisatie beïnvloedt de verpleegkundige samen met vakgenoten de beeldvorming en het positieve imago van het beroep, laat zien waar het beroep voor staat en wat de verpleegkundige bijdrage aan de zorg is. De verpleegkundige heeft visie, bevlogenheid, betrokkenheid. Zij vindt het een uitdaging om met mensen te werken, toont respect en oprechte interesse, heeft aandacht voor het unieke van ieder mens. De verpleegkundige heeft een verantwoordelijke en assertieve beroepshouding. Verpleegkundigen spreken elkaar aan op professioneel gedrag: complimenteren en waarderen elkaar, geven elkaar feedback, reflecteren samen.

Competentie:

De verpleegkundige monitort, meet en screent de zorgverlening zowel op het niveau van de individuele zorgverlening als op het niveau van de eenheid waarin zij werkt om goede kwaliteit van zorg te borgen dan wel te verbeteren.

Gedragscriteria PL3:

- Je beargumenteert kwaliteitscriteria vanuit verschillende perspectieven ten aanzien van verantwoorde zorg die van belang zijn voor een zorgvrager en kunt deze bespreekbaar maken.
- Je toetst verpleegkundige werkprocessen aan kwaliteitsrichtlijnen.
- Je maakt samen met anderen concrete afspraken en stelt SMART-doelen; maakt duidelijke afspraken over gewenste kwaliteit en tijdsplan.
- Je onderzoekt en bespreekt binnen het team op welke wijze nieuwe ontwikkelingen in het primaire proces te integreren zijn.

Competentie:

De verpleegkundige levert een bijdrage aan kwaliteitssystemen binnen de organisatie en is betrokken bij het lokaal toepasbaar maken en uitvoeren van standaarden, richtlijnen, protocollen en zorgtechnologie, signaleert het ontbreken en draagt bij aan de ontwikkeling hiervan.

Gedragscriteria PL3:

- Je stelt je kritisch op naar het werk van collega's ten aanzien van geldende procedures, regels en afspraken.
- Je beredeneert wanneer je afwijkt van een richtlijn, protocol of standaard en onderbouwt dit.
- Je doet verbetervoorstellen voor de werkprocessen van de verpleegkundigen.

Competentie:

De verpleegkundige levert een positieve en actieve bijdrage aan de beeldvorming en de ontwikkeling van de verpleegkunde vanuit een historisch, institutioneel en maatschappelijk perspectief.

Gedragscriteria PL3:

- Je leest vakliteratuur en integreert waar nodig nieuwe kennis in het verpleegkundig

vakgebied.

- Je onderneemt initiatieven die ertoe bijdragen dat je collega's zich meer maatschappelijk verantwoord opstellen.
- Je kunt over je standpunt verantwoording afleggen vanuit vak theoretische, ethisch-normatieve, politieke en maatschappelijke kaders.
- Je kunt beargumenteren waarom de professionalisering van het verpleegkundig beroep noodzakelijk is.